

tíðindablaðið

sosialurin

Telefon 1 18 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyritaksstjóri: Krisjan Dahl
Bláðólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

So er Dagblaðið eisini sosialistiskt!

AFTANÁ AT Hanus Andreassen og Jón Ellenderson hava skrivað sínar frálíku greinir um politikkin hjá Dagblaðnum, roynir Óla J. Rólantsson desperat at »prógva«, at fascisma og sosialisma í veruleikanum er tað sama. Men tíverri fyri hann kemur hann fleiri ferðir í greinini at vátta tað, sum Jón og Hanus hava ført fram.

EITT av »prógvunum« er, at »felags við veruligar hegðararslur hevur fascismen bert antisosialismu«. Ein skal vist eita ÓJR fyri at kunna pástanda, at ein socialistisk rørsla er antisosialistisk. Men hervið er váttað, at Dagblaðið bert á hesum økinum hevur nógv til felags við fascismu.

SÍÐAN skrivar hann greinina um Jón: »Ein sannur vavstur frá Dreyfus til Skinheads — forrestin ein væl kendur socialistiskur teknikkur at vevja allar móttøðumenn í ein greyt uttan mun til, um talan er um fólkareðisligar ella einaræðisligar felagskapir.

TÍLÍK »próvførslak« kann bert og hevur bert eitt endamál: at skipa eina tilætlaða útspilling. Høvdu teir beinleiðis kallað okkum fascistar, kundi próvføringin staðið sína roynd. Men ætlanin er at billa fólk inn við snildisliga tilrættislegdum samanavstri av Dreyfus og Barry Goldwater og øðrum ivasomum sögum, at hesa uppfatan hevur Dagblaðið somuleiðis.

TIL HETTA er at siga, at hesin sokallaði socialistiski teknikkur er júst tann framferð, sum DB og ÓJR nýta móti øðrum. Sjálvt um javnaðarflokkar lítið og einki hava til felags við kommunistiskar stýrisskipanir, so verða miðvíst javnaðarmenn og kommunistar vavdir saman í ein greyt uttan mun til, um talan er um fólkareðisligar ella einaræðisligar felagsskapir, fyri at citera ÓJR.

oddagrein

MEN tað áhugaverda er, at hetta var júst tann sami »teknikkur«, sum nazistarnir nýttu í síni herferð móti vinstrahallum flokkum. Fyri teir vóru kommunistar og sosialdemokratir eitt og sama, hóast hesir flokkar vóru í stríð sínámillum.

EIN annar nazistiskur teknikkur var at leggja aðrar undir at nýta somu ódramlugu framferð, sum teir sjálvir nýttu. Og tað er júst tað sama, sum ÓJR ger her.

NÚ Heldur ÓJR helst, at tað er í lagi, at teir á DB nýta hesa framferð, meðan tað er galið, at aðrir gera tað. Her er hann heldur ikki ólíkur nazistunum. Tá týskarar undir krígunum bumbaðu London, var hetta í fínasta lagi. Men tá bretar afturfyri í nógv minni mun fóru at bumba Berlin, varð hetta roknað sum yvirgangur av grovasta slag!

SÍÐAN fáa vit at vita, at »...besta bolverkið móti øllum totaliterum ideologium (er) demokratiska konservatismen.« Lesarin skal hervið fáa ta uppfatan, at DB er besta bolverk móti kommunismu. Hetta var annars orðarætt sama grundgeving, sum varð nýtt, tá borið var í bætufloka fyri stýrið hjá Hitler.

ANNARS vóru nazistarnir í minniluta í fyrstu stjórnini hjá Hitler, sum var ein samgongustjórn við flokkum, sum umboðu »demokratisku konservatismun«. Og hesir flokkar fylgdu Hitler til seinasta fet.

NÍÐURSTØÐAN av skivingini hjá ÓJR má tí vera, at var Hitler socialistur, so er Dagblaðið eisini socialistiskt.

-i.

IRF

Slóðbrótarar ella uppblástir expertar.

Lítið er landið. Fátt er fólk. Hava tá altið átt kvinnur og menn, sum slóðu og vistu á nýggjar og gongdar leiðir. Djørv menniskju við áræði, men passaliga varin. Til reiðar at vaða í land aftur og laga seg eftir skiftandi umstøðum. Ofta var tað tí, at peningur stóð í vanda og höttanin um at missa hús og heim lá í durðunum. Hetta eru treytirnar, okkara reysta fólk hevur livað undir.

Dømini úr dagliga livinum og vinnulivinum eru mong. Vit taka fram her tvey dømi frá síðstu hálvu öld.

Dømi 1

Eftir krígsslok og langt inn í 50'ini bygd menn turkíhús. Tað gav nógv arbeiði til fólk á landi, og marknaðurin var ofta hampiliga góður, og tað kastaði væl av sær. Nógvar vóru klárar at gera iløgur í nýggj virkir, men so kringlaði klippfiskamarknaðurin fullkomiliga, og allir menn við vanligum skynsemi byrjaðu at rigga av og finna nýggjar leiðir.

Fyrst í 60'unum komu flakavirkini og slóðbrótarar lögdu saman við fólkum aftur rygg til.

Um onkur hevði funnist tá, sum fyrst í 50'unum hevði ætlanir um at gera eitt turkíhús, men ikki fekk tað ígjøgnum og so kom í 60'unum við sama projekti um eitt turkíhús í staðin fyri eitt flakavirk, vildi úrslitið verið hetta. Hankar og veðhaldsstovnar høvdu sagt kortaneir fyri figging. Vanligi borgarin vildi ikki mett viðkomandi sum nakran slóðbrótarar men heldur kallað hann við tí rætta navninum — nevnliga ein dumman hund.

Dømi 2

Í seinnu helvt av 50'unum og fyrstu helvt av 60'unum blómaði sildaveiðan við drivgørnum, og fólk gjørdi lögur í hesa vinnu og slóðu gongdar leiðir. Bjartskygni ráddi. So hvarv sildin norðanfyrir, og menn funnu aftur leiðir og bygdu nótabátar og væl bar til tibetur. Føroyska tjóðin sá aftur, at vinnulivsmenn varnir og skynsamir vóru slóðbrótarar og funnu gongdar

leiðir.

Komu menn sum høvdu droymt um eitt sildaskip til drivgørn fyrst í 60'unum nú aftur og ætlaðu at byggja sama slag skip fyrst í 70'unum, vildu teir verið hildnir at vera frá sær sjálvum, tí 10 ár høvdu fullkomiliga broytt mynstrið í vinnulivinum. Ja henda stóða er so fjar frá vanliga hugsandi fólk, at tað satt at siga ikki kundi hent.

Vanligi maðurin hugsar

Allar hesar metingar vóru bert gjerdar av vanligum borgarum, sum livdu í dagligdegnum við vanligum skili fyri økonomi og øllum sum hendi í og uttan fyri samfelag okkara. Tibetur vóru tá so fáir expertar til at benda huga-anarmynstrinum hjá tí meiniga manninum og kvinnuni. Sunn fornuft ráddi.

Expertar, almennir slóðbrótarar

Í tí almenna sektorinum er ábyrgdin ikki so eintíðugt, plaserað hvørki moralskt ella økonomiskt, og peningur kann nærum altið fáast til vega við at fara í lummar skattgjalдарanna. Tá eingin hevur fasta ábyrgd av nekrum, velja vit bara sokallaðar expertar til at siga okkum hvat er rætt. Hesir politisku og juridisku og teknisku expertarnir verða so slóðbrótarar okkara.

Men hvussu roynast teir

Eitt dømi er IRF.

Fyri umleið 10 árum síðani fingur føroyingar sær expertar at siga, hvat ið rætt var viðvíkjandi renovatión. Tá brendu nógv lond í Vestureuropa ein stóran part av ruski ella ynskta at kunna gera tað. Hetta er heilt broytt í dag. Flestu lond uttan um okkum diskutera á høgum politiskum og serkenum støði nú um, hvussu framtíðar ruskskipan skal loysast. Tað er breið semja um, at satsa mest møguligt upp á skiljing og endurnýtslu og minst møguliga brenning. Til dømis hevur danski miljøministerin kunngjørt at frá 1990 ferður tað við lóg

tjak og meiningar

álagt øllum donskum kommunum, at tær skulu savna alt pappir og alt papp inn til endurnýtslu, og tær skulu samla allar glasfleskur og gløs inn til endurnýtslu, og at metall og plast helst eisini skal endurnýttast. Eins og broytingin turkíhús contra flaka- og frystivirki yvir 10 ár og eins og broytingin sildaskip til drivgørn contra nótaskip yvir 10 ár so er eisini ein total vendan við at henda innan ruskvígðer í øðrum londum.

Aftaná 10 ár

Og hvat siga so okkara sokallaðu expertar nú aftaná 10 ár. Jú bæði tekniskir og juridiskir og politiskir expertar okkara, sum annars eru teir somu enn, koma nú aftan á 10 ár við nágreiniliga somu hálvu loysn um ein ovn, bert er projektið fleiri ferðir dýrari enn upprunaliga. Eru hesir slóðbrótarar blindir ella býr kanska okkurt annað aftan fyri, at teir aftan á at ein annar ovnur er uppsettur, sum er ivaleysa stórur fyri Føroyar, enn pressa hesa vitleysu hálvu loysn niður yvir okkara fólk. Er munurin á hesum monnum og vinnulivsmönnum bert, at hesir einki hava at missa økonomiskt, men líka mikið hvat skil er í projekтинum, so fáa teir altið sína løn, og standa uttan figgarliga ábyrgd, tá gildið skal gjaldast.

Slóðbrótarar og lógbrotratar

Fólk, sum lurta eftir útvarpinum, hava høyrð ein av hesum sokallaðu rusk-slóðbrótarum nevnliga formannin í IRF leggja eftir ávisum persónum alment og givið til kennar ein undirbýna av, at hesin persónur saman við øllum leivrvikingum, sum ikki ynskja 10 til 15000 tons av lorti ígjøgnum túnini í bygdini, at vera tætt við at vera lógbrotratar. Undarlig meting av einum slóðbrótarar at sipa til, at vit eru lógbrotratar tá ið vit skriva undir eitt fullt lógligt klaguskriv.

Brot

Lógbrotratar ella slóðbrótarar
Framhald á síðu 8